

Józef Niewdana
Stowarzyszenie „Szansa Białej Przemszy”

**Rewaloryzacja turystyczna części
Krainy Białej Przemszy -
Przyroda i człowiek (powiat olkuski)**

Kraina Białej Przemszy

- Obszar zlewni rzeki 769 km².
- Górny bieg i lewy brzeg to woj. małopolskie, dolny bieg i prawy brzeg to woj. śląskie.
- Rzeka łączy

- Bardzo różnorodna budowa geologiczna, różnorodność przyrodnicza i krajobrazowa.
- Tutaj też powstały bogate złoża rud ołowiu, cynku i srebra.

- To tutaj w epoce lodowcowej powstały olbrzymie złoża piasków, a mianowicie Pustynia Błędowska i Starczynowska.

- W zachodniej części zlewni złoża węgla, które dały początek rewolucji przemysłowej w XIX i XX w.

- Pustynia Starczynowska wyeksploatowana przez kopalnię piasku Szczakowa ale z kolei Pustynia Błędowska nie bez udziału człowieka straciła swój charakter.

- Jest też tutaj bogactwo przyrodnicze. Na obszarze Krainy Białej Przemszy występuje więcej roślin chronionych niż w Puszczy Białowieskiej.

- Dlatego utworzono obszary Natura 2000, Jaroszewiec-Pazurek, Pustynia Błędowska, Michałowice, Ostoja Środkowo-Jurajska.
- Są tutaj rezerваты, cenne użytki ekologiczne np. pleszczotka górska, która występuje w Tatrach powyżej 800 m n.p.m. i w rejonie Bolesław-Bukowno na hałdach pogórnich.

- Kraina Białej Przemszy to bogaty krajobraz kulturowy.
 - To obiekty sakralne (Bazylika Mniejsza w Olkuszu, kościół w Sławkowie, ruiny zamku w Rabsztynie i wiele innych).
 - To także obiekty kultury przemysłowej pozostałe po dawnym górnictwie i hutnictwie (tereny średniowiecznych warpi, średniowiecznych sztolni, obiektów budowlanych z XIX i XX wieku).
-
-

- W 2016 roku kończy działalność ostatnia w Polsce kopalnia rud cynku i ołowiu. Wielu ludzi straci pracę i środki do życia.

- Proponujemy umieszczenie w Subregionalnym Programie Rozwoju rewaloryzacji turystycznej części Krainy Białej Przemszy-Przyroda i człowiek (powiat olkuski) z połączeniem z województwem Śląskim (Sławków, Dąbrowa-Górnica, Sosnowiec, Jaworzno)

Propozycje programu:

- udostępnienie ciekawych przyrodniczo zakątków Krainy Białej Przemszy. Stowarzyszenie wyda w niedalekiej przyszłości Przewodnik dla miłośników i kultury w Krainie Białej Przemszy
 - rozwój bazy agroturystycznej, hostelowej, gastronomicznej
 - Zachowanie górniczo-hutniczego krajobrazu kulturowego w powiecie olkuskim z wykorzystaniem obiektów, które pozostały po zlikwidowanych kopalniach. Obiekty te mogą w przyszłości pełnić inną rolę związaną z ruchem turystycznym
-
-

- rewitalizacja niektórych obiektów średniowiecznego górnictwa i hutnictwa
 - udostępnienie olkuskich podziemi dla ruchu turystycznego
 - przygotowanie święta pt. Montanalia ilkusiensis. Byłby to cykl imprez związanych z górnictwem (pokazy średniowiecznych sposobów wydobywania rudy, wytop ołowiu i srebra, odwadnianie kieratem za pomocą urządzenia paternoster)
 - Koniecznie zorganizowanie muzeum regionalnego w Olkuszu z bardzo rozbudowaną częścią górniczą łącznie z obecnymi maszynami dołowymi.
-
-

- Z myślą o przyszłym muzeum należy przygotować w najnowszej technice (3D itp.) filmy o obecnej eksploatacji i ewentualnie odtworzyć dawne historyczne sposoby eksploatacji.
 - Utworzenie na terenach zdegradowanych parku naturalnego wykorzystując wiedzę, które drzewa i rośliny mogą się na tych glebach dobrze rozwijać (pleszczotka, zawciąg, fiołek galmanowy itp.). Park miałby spełniać rolę terenów rekreacyjnych z boiskami, przyrządami do ćwiczeń, ścieżkami rowerowymi i dla wózków inwalidzkich.
 - Ta ziemia ma jeszcze jeden surowiec – permskie gliny ceramiczne. Można uruchomić produkcję dachówki ceramicznej bardzo trwałej i estetycznej.
-
-

- Program jest otwarty i na Forum Subregionalnym będzie modyfikowany i zmieniany w miarę wiedzy i dynamiki sytuacji.

Dziękuję za uwagę !!!

